

נאשה וברום

א.

ברום בעל כלב היה הולך עם כלבו לאורכה של שדירה. לילה פלש לשדירה והכלב השחור היה כמעט בלתי נראה. ראה אותו רק בעליו כשמדי פעם הבהיקה פרוותו החלקה, והוא ידע שהכלב לא התרחק מדי.

בסימטא סופית אחת ניצב פחיאשפה פתוח, ומשניסה הכלב לתחוב את אפו המרחרח פנימה, שמע מייד את קולו של בעליו מן המרחק: אמיל לא! אמיל לא! לא, אמיל! שמו של הכלב הוזכר שלוש פעמים, והכלב שכבר התרגל לשילוש זה, קיפל מייד זנב מכשכש ופרש מן הפח ביודעו כי הוא זונח שם אוצרות רוב־שובע.

עכשיו העפילו בצמוד. המשך השדירה נקטע על־ידי כביש חוצה שהזדחלה בו מכונית ארוכה וירוקה, מתוכה הציץ שפם עבות ומיסגרת־מישקפיים שחורה ועבה. אלמנטים אלה הסתירו כמעט כליל את פני המציץ, שנראה דווקא מתעניין בצמד הזה ההולך שפוף. ברום בשפיפת ראש כאחוז־הגות, ואמיל גם הוא נראה כבד־ראש ביותר. אלא שתנועת־הרכב האיטית גרמה לשניים לתהות מעט על המראה הירקרק, וכשהציץ הלה מן החלון, הבחין ברום גם בתיסרוקת אחרת המתנועעת שם מצד לצד, כמו אינה מבחינה בכלום. וכבר המשיכה המכונית לדרכה, והזוג חזר לפסיעתו, ואטיאט כל אחד לשפיפותו.

ב.

משום־מה חש עצמו ברום רענן הלילה. אולי משום שהיתוספה חצי־שעה לשנת אחר־הצהריים, חשב, ולכן החליט להאריך מעט הפעם, בטיול, בדרך־כלל היו מגיעים עד לרחבת התיאטרון. כאן הסתובבו עדיין מכוניות ואי־אילו אנשים היו עדיין, נחפזים ברחבת המרכז הזה שנראה בלילות האלה כבול באיזו יוהרת־מקום, פלא־המקום היה פסל המקום, הבולט ושרוי תמיד בבלימת נפילה המעוררת יראה ותדהמה מן הפלא. וחשב תמיד ברום, איך זה הקונסטרוקציה הזאת קיימת ועומדת ככה, בלי ליפול. הוא נזכר במיגדל פיזה שרק שמע על הנטייה המופלאה שלו, על היסודות המוצקים שאינם מאפשרים לו אפילו הרהורים על חטאי נפילה.

בסמוך לאנדרטה היו נחים. אמיל נהג לשוטט בין גלגלי המכוניות וכשהגיע לבסוף לבריכת הנוי, היה עומד ומשתאה על המזרקה שאינה חדלה מהתפרצותה וזנבו מכשכש במהירות רבה. אחר־כך היה חוזר שפל ויגע ומזמין את ברום אגב ליקוק להמשך הדרך.

הלילה, לאחר הירחור, החליט ברום לפסוח על שעת המנוחה הרגילה, ולסטות ימינה, לחורשה אחרת, מישורית, שלא תכביד על הליכה קלה, ושאיפת אוויר לילה צח וקריר. "היות וגם ספסלים בשדירה אוכל לנוח רגע", הפטיר בינו לבינו והם המשיכו.

עוד ממרחק רב ראה את האור המהבהב של הגפרור. ניצת שם ומאיר משהו להרף רגע. אחר כך ראה את נקודת הכתם הבוהקת של קצה הסיגריה הדלוקה. הוא נזכר במיסדרון הארוך של בית-החולים כשבליילה היה יוצא מן החדר לשירותים או שהירהוריו היו דוחקים בו לצאת, ראה לעיתים מקצה החושך ניצוץ סיגריה בוערת. הוא ידע כי שם יושבת האשה הצעירה ושואפת אל קירבה את העשן. לילה בלילה. כך מספרים הכול, היא עושה בישיבה הזאת, כרוכה בחלוק צמר עבה, מתנודדת אנה ואנה, ואינה חדלה להציט סיגריות בזו אחר זו. בבוקר, עם אור ראשון, היתה נעלמת מן המקום, והיו מוצאים אותה במשך היום שקועה בשינה טרופה, שחלומות בוערים ריתחו את פיה, הממולל דברי גידופים והלקאות. כששאל אותה פעם לשמה, הביטה בו ארוכות ושתקה. עד היום זכר את המבט השקוע עמוק מתחת למצח, קווצות השיער הפרוע ופניה שצל תמידי ואימה שרויים בהם, אינה עונה ואינה אומרת דבר.

עוד הם ממשיכים וכבר הבחין ברום בצלליתו של אדם. השעה המאוחרת גרמה לטהייה בדבר האדם וכבר חשב ברום לשוב על עיקבותיו. אלא שהכלב נראה רגוע ושקט וככל שהתקרבו לא הראה סימני עצבנות כלשהם. מן הסתם יצא מישהו לשאוף אוויר והוא יושב לו בספסל, חשב.

אלא כשחלפו על פניה היתה הדמות דמומה מאוד, והשקט הבוקע מן הספסל כמו שאב את ברום ואמיל לקרבה. למעשה היה זה אמיל שנשאב ראשון אל אותה דומיה. הוא סטה בטיבעיות ממסלולו וגישש דרכו לעברה. ברום, שמתוך חובת בעלים קרא לו בלחש, אמיל, אמיל, כלל לא התכוון לעצור בעדו. הוא נעמד ממרחק, מביט בכלב ובאשה הישובה בספסל בלא תנועה. הסיגריה כמו נתקעה מכוח עצמה לבין אצבעותיה והיתה מעלה עשן בהיר, המסתלסל ועולה מתור כעין לחש בלתי ברור של כישוף.

עוד הכלב מרחרחר כה וכה סמוך לה, ראה ברום לפתע את בוהק הסיגריה נע בבהירות הלךך ושוב, וידע שאמיל זוכה מן האשה לליטופים חרישיים. מתוך שהתבונן בהם הסתגל ברום לעמידה, וכבר היה ניצב בכפיפת ברך כאומר להסתכל עוד זמן-מה במראה. אמיל נע שחור הנה ושוב, והיא עוד מלטפת אותו, וכבר העבירה את הסיגריה מהיד המלטפת אל היד שאינה. משנשתה אמיל, התקרב גם ברום. במהוסס, כחוכך בדעתו, משלים צעד אחרי צעד, כפסיעות רחבות משהו, ידיו תקועות בכיסי המיכנסיים הרחבים, והוא מפזם מלודיה חדשה.

כשקרב עוד ועמד לידה, גוועה המנגינה על שפתיו. אמיל התחכך בו קלות ומייד חזר אל היד המלטפת מן הספסל.

- איך קוראים לכלב שלך, אומרת האשה פתאום. קולה נשמע בהיר מאוד, צלול על רקע לובן הפנים השרויים במיסגרת שיער שחור מתולתל.

- שמו אמיל, אומר ברום.

- איך?

- אמיל, הוא אומר, אמיל, כמו אמיל זולא. אמיל, שם צרפתי יפה.

- אמיל זה שם של בן-אדם, היא אומרת, אמיל, הכלב מקבל שם של בן-אדם, אמיל! אמיל!

היא קוראת לכלב שפרש מאצלם והניח להם כדרכו להשיח לבדם.

- אמיל, שם של בן-אדם, אמיל אמיל, בוא הנה אמיל, יפה אמיל, שם יפה יש לך, אומרת האשה וגוחנת לעומת הכלב שהתקרב, נבוך מעט, ששמע את שמו שלא בקולו של בעליו.

הם שתקו והאשה המשיכה ללטף בו עד שאמרה לפתע:

- אתה יכול לשבת, אם אתה רוצה.
- ולאחר שהתיישב במרחקמה ממנה הוסיפה,
- אתה מרגיש אדוני, האוויר מלא פחד, אדוני.
- לרגע שתק ואחר כך אמר, "כן אני שומע".
- הפחדים בלילה עמוקים מאוד, היא אומרת ושואפת עשן לעומק רב.
- גם לי היו פעם פחדים, מנסה ברום את כוחו ומכווץ אצבעות ידימינו לאגרוף.
- כן, היא אומרת כמו לעצמה, מעמיקה שאיפה נוספת מן הסיגריות שבהקה מאוד והאירה קלות את פניה.
- לילה קשה עובר עלייך, הוא אומר, ולפתע הוא אומר, תראי את הכלב הזה, גם כן שחור כמו הלילה. אמיל השחור אני קורא לו, והוא מרוב לילה אינו מרגיש שום פחד. זה כנראה שהלילה אצלו בפנים. זה מפני שיש לו שם...
- הוא אינו יודע במה להמשיך ומביט לצמרתהעץ שממול, דרכה ביצבץ אור הירח. גם היא פניה פונים שמה לאותו הכיוון.
- אני באה איתך, היא אומרת פתאום בקול שכבר לא הכיר, אני באה איתך הביתה. ומששתק, המשיכה להגיד עוד פעם ועוד פעם את המילים האלה כשהיא מביטה בו, כמו תובעת את השתתפותו, והוא, ברכינת ראש העמוס בשתיקה, כולא בתוכו כללים אותם אינו מפר לא ביום ולא בלילה.
- ראי, ראי, הוא אומר לבסוף, אני אפילו לא יודע את שמך, הוא אומר, ומנסה בכוח להביט אליה לעיניה.
- מאשה, היא אומרת, מאשה שטיר שבאה ממקום רחוק לעיר הזאת. אתה צריך לתת בי אמון. ... אבל אין לי איפה להיות. למה אתה חושב אני נמצאת באמצע הלילה על ספסל, למי אתה חושב שאני מחכה? והיא מסתכלת על הפרופיל החצי מואר של האיש הזה, היושב לצידה, מביט הישר לפנים, שתי ידיים כבדות מונחות לו על הברכיים, וכאילו עוד מעט יעשה מעשה, יקום, וישאיר אותה כאן עם הפחד הלילי הסתום.
- לא, אומר ברום בנימה רגועה והשתתק. אך כשהוא מנסה שוב להביט בה, היא מתרחקת ממנו לאט, מפנה את מבטה הרחק. ואז הוא ממשיך ואומר,
- זה בסדר, אנחנו נלך הביתה ביחד.
- היא מפנה ראשה בפתאום. תלתל אחד צונח ומתנוודד קלות על המצח הגבוה, הלבן.
- אתה מסכים! היא קוראת, ובהטייתראש קלה, מחייכת, כמו לעצמה.
- הם ישבו דמומים, וכשהפכה הרגיעה ביניהם לכובד, החל ברום בחיזור אחר אמיל שזנח אותם מזמן לטובת שיטוט ארוך ובדיקה קפדנית של מקומות מיסתור, בעלי הריחות שאחריהם נמשך ביותר.
- אמיל, אמיל, הוא קורא בלחש, ולקולו נתלוותה נימת חדות זרה, אמיל בוא כבר, אמיל הולכים הביתה, צריך לחזור אמיל, היה מספיק.
- תן לו, תן לו עוד קצת זמן, מתערבת מאשה, שקמה גם היא ונעמדה בסמוך לו.
- לפעמים צריך לדעת להיות איתו נוקשה, אומר ברום, את מבינה, הכלב, אם לא מראים לו בעלות, הוא נעשה כלב רע.
- גם בןאדם, אומרת מאשה, צריך להראות לו בעלות. לפעמים אנחנו לא יודעים מי אנחנו כי אין לנו בעלות, אתה מבין אדוני, אלוהים אף פעם לא אומר משהו, אפילו לא בחלומות. אני מחכה לאלוהים בחלומות.
- גם אני מאמין באלוהים, אומר ברום, הוא לא אומר כי הוא אולי, יש לו יותר מדי דברים להגיד, אז הוא מחליט לוותר ולא לאמר כלום.

- ככה אתה חושב, אומרת מאשה, אני חושבת שצריך לתת לו הזדמנות לומר, כאן לא נותנים לו הזדמנות לומר, יש יותר מדי התעסקות.

- מה אתה חושב אמיל? מה, אמיל? הנה, את רואה, אני נותן לו הזדמנות לומר, לכלב השחור שלי. הוא לא אומר, ואני נותן לו הזדמנות, אומר ברום וצוחק. גם מאשה צחקה קצת.

כשדעך הצחק נשתררה שתיקה. מאשה פתחה את התיק השחור והוציאה מתוכו את חפיסת הסיגריות.

- רוצה סיגריות, היא אומרת ומגישה לו את החפיסה.

- מצטער, לא מעשן, אומר ברום.

- פעם עישנת, אומרת מאשה.

- נכון, איך את יודעת, אומר ברום.

- רואים.

- כאמת?

- היית פעם מעשן בשרשרת, רואים.

- איך רואים?

- משהו בפנים שלך אומר, לא כל אחד יכול לראות. אני רואה. אצלך זה בולט. אפילו בחושך, אפילו ממרחק רב הייתי יכולה לדעת שאתה מעשן שלא מעשן יותר. אתה גם אלמן. התאלמנת.

- אהה... אתה רואה, אומרת מאשה, אתה צריך להאמין לכל מה שאני אומרת לך, כי אני כבר מכירה אותך. אתה ישן עם הידיים על החזה. ככה, כמו מת. אומרת מאשה. מניחה את כפות ידיה על החזה, מפשילה את הראש לאחור, ובעצימת עיניים שואלת: נכון? ככה. נכון?

- יודעת, כאמת יודעת, אומר ברום, אבל מאיפה את יודעת שככה שוכבים המתים?

- מהסרטים, אומרת מאשה, ראיתי בסרטים איך שהמתים שוכבים. חיוורים כמו סיד, ובדיוק ככה הידיים על החזה כאילו שהם היו רק ישנים. פעם אחת ראיתי בסרט אחד, מת עם עיניים פקוחות. הוא הסתכל. הוא ממש הסתכל ישר. חשבתי שעוד רגע העיניים ייצאו לו מהחורים מרוב שהסתכל. אחר כך באה ילדה קטנה ומאוד יפה, באה וסגרה לו את העיניים. ככה נגמר הסרט, מפיח לא?

- צריך לשמוח על זה שאנחנו חיים, אומר ברום, כן, בסרטים מתים הרבה אנשים, רואים איך שהם מתים. לפעמים זה מעניין לראות איך הם מתים, לפעמים אפשר לחשוב שלמות זה שום דבר, כמו כלום. לפעמים אני חושב שהם אפילו נהנים למות, אלה שמתים...

- צריך לתפוס מצב רוח טוב קצת לפני שמתים, אומרת מאשה. אז, ברגע המוות, אם אתה שומע באוזן את בן-אדם שאתה אוהב, אומר לך משהו יפה, אתה עולה למעלה שמח. צריך מזל בשביל זה, שיהיה מישהו שאתה אוהב שילחש ברגע המיתה.....

מאשה השתתקה והכיטה הרחק לגובה הענפים המתנועעים ברוח, משמיעים את רחשיהם כשמדי פעם היה אור הירח מתגלה מבעד לעלים השחורים. פניה חיוורים ושקטים ורק שפתיה נעות, כממוללות דברים בלתי-אמורים. ברום עמד לצידה שותק גם הוא. ידיו טמונות עמוק בכיסיו המעיל. שם היו אצבעותיו מתנועעות כפורטות מנגינה אילמת על פני קלידים סמויים. אמיל היה מתקרב מדי פעם לזוג השותק. מביט בהם זמן-מה כמצפה לאות.

- נלך, אומר ברום משהתקרב אמיל, התישב מולם והפליט יבבה קצרה.

נלך, חוזר הוא ואומר.

מאשה שכמו התנערה מחלום חזרה כלחישה, נלך.

הם הלכו לאורך השדירה. פנסי הרחוב כבר כבו והחשיכה היתה כמעט מוחלטת. גם הירח נעלם ורק בהירותם של השמיים זרועי הכוכבים הותירה אור קלוש המגיע הנה מבין הענפים והעלים. 'אמיל' ושוב 'אמיל' - שמו של הכלב נשמע מדי פעם. קריאות קטועות שלבד מהן לא היו מילים. בהגיעם לרחבת התיאטרון נתגלו שוב זה לזה והביטו בעצמם מעט. מאשה כולאת את מבטה ורק מסלקת קרוצת תלתלים ממצחה. ברום מבטו באמיל שהיה רץ וחוצה את הרחוב בדרכו לבריכת הנוי, שבשעה זו כבר פסקה המזרקה לפעול בה והיתה שקטה וצלולה. הכלב ניגש סמוך לשפת המים והביט בהם. ראה בדמותו השחורה משחור, צפה ומתנועעת שם לאיטה. כישכוש אחרון בזנב וכבר נסתלק מעצמו, דוהר לקראת זהותו הברורה יותר - 'אמיל!' 'אמיל!' - המילה נשמעה ברחבת הכיכר הריקה, נתקלת בקירות הלבנים, נבלעת לתוכם בלי תשובה.

כשהגיע אמיל המשיכו שלושתם בדרך היורדת מטה אל הסימטא שבה יפנו.

- אתה לא מצטער, אומרת מאשה בפתאום,

- על מה, אומר ברום, על מה עלי להצטער.

- שום דבר, אומרת מאשה, על שום דבר, ומייד היא מוסיפה, מתי אנחנו מגיעים?

- הנה, כבר הסימטא, אומר ברום, את רואה בקצה השדירה, קרוב לכביש הראשי, יש כאן בית שכולו אפור. עכשיו אייפאשר לזהות, אבל ביום, זה הסימן שאני נותן: לך עד הבית שכולו אפור, שם תפנה, ואחר כך תפנה שוב.

- עכשיו כל הבתים אפורים, אומרת מאשה, מה עושים בלילה, איזה סימן אתה נותן בלילה. בכלל, למי אתה נותן סימנים?

- הנה, אנחנו מגיעים, אומר ברום, את רואה, זה הבית האפור.

- כן, אומרת מאשה, הוא באמת יותר שחור, אבל העץ הזה מסתיר לו את הפתח, לא רואים חצי ממנו, וכאן חומה עם כתובת מברזל, ולמעלה יש אור בחלון...

- כולם כבר ישנים, אומר ברום, וגם את עייפה ודאי, לכן כשנגיע את תקבלי את חדר-האורחים. יש שם ספה ואת תוכלי לישון בספה. בבוקר אעיר אותך. דרך אגב, מתי את קמה בבוקר?

- מתי שתעיר אותי אקום, חוץ מזה יהיה כבר אור, ואני בדרך-כלל מתעוררת עם האור.

- טוב, טוב, אומר ברום, אמיל כלב טוב, כלב טוב, והוא ליטף אותו כשנכנסו בפתח הבית וכבר היו עולים במדריגות.

- בשקט, בשקט, אומר ברום, שלא נעיר את השכנים.

מאשה צחקה צחוק קצר. אמיל כבר חיכה ליד דלת הכניסה. ברום שלף את המפתחות ופתח בזהירות את הדלת.

הנה, זה החדר שלך, אומר ברום כשנדלק האור. היו כאן שולחן מרובע נמוך, זוג כיסאות וספה. זה חדר-האורחים שלי, ואת הרי אורחת אצלי, לכן זה החדר שלך.

מאשה עמדה שעונה על משקוף הדלת הפתוחה עדיין, מביטה בכלב השחור ששכב בפינה, בתנועות המהירות של הגוף החלק, בלשון האדומה המשתרכבת מן הפה, נוטפת ריר.

- אמיל נושם חזק, היא אומרת, אינה מסירה עיניים שחורות וגדולות מן המראה.

הוא נתן לה להמשיך ולהסתכל, ובינתיים יצא לחדר-השינה. כאן אירגן במהירות את מיטתו לשינה, ובחר במצעים בהירים ונקיים אותם נשא לחדר-האורחים, כשנכנס, מצא

אותה עומדת, מביטה החוצה בחלון. הוא נשתהה והביט בה. קומתה תמירה. תלתליה שחורים ופרועים מעט. מעיל גשם כחול ששוליו כמעט נגעו בריצפה, וביד אוזת עדיין את התיק השחור...

- אתה מסתכל בי, היא אומרת. ופונה לעומתו, מה אתה חושב?
- אני חושב שאת צריכה לספר לי, אומר ברום תוך שהוא מסדר את הספה לשינה, את צריכה לספר לי מאיפה את.

- טוב. אני ברחתי מהם. אומרת מאשה, הם הפחידו אותי, ובחדר הירוק כשהייתי לכד לא נתנו לי לישון. היו הצעקות הארוכות, וכשהזכירו את שמי זזה המנורה התלויה. חשבתי שאני תלויה, חשבתי שאני מתה, ורק הסיגריה שעישנתי השאירה אותי בחיים, וכשהאשה מן המטבח עברה בפתח והביטה בי, כבר ראיתי בחיך שלה מה הם מתכוונים לעשות לי, התלבשתי מהר ויצאתי. כשטיפסתי על שער הגדר ידעתי שלא יוכלו לתפוש אותי, אבל מרוב מהירות נפצעתי בבטן מהמסמרים, אחר כך הלכתי ברחובות עד לטכסי שהביא אותי, אתה מבין, אדוני, בבקשה אדוני, אל תחזיר אותי לשם, זה מסוכן בשבילי, אדוני, תבטיח שלא... תבטיח שלא...

העיניים השחורות נפערו אליו. גולות ענקיות של איך-אונים ופחד. בהתרוצצות בלתי-נראית לוכדות את מבטו, אינן מרפות. כרגע, לעשות תנועה קלה ובלתי-זהירה יהיה בה משום סיכון. הוא עמד מולה כתפוס באלפי קורים דקים ותזוזתו רק עלולה להזיק למיבנה המתוח האחוז בין שני גופים היראים זה את זה.

- קחי, הוא שומע את עצמו אומר לבסוף, קחי את קצה הסדין, מיתחי אותו יפה יפה. הנה הוא מתוח. ועכשיו, הכניסי את הקצה אל בין שני המיזרונים...

- אני יודעת איך, אומרת מאשה, מחייכת אל עצמה, שמה כל בוקר צריך לסדר את המיטה. אני שונאת לסדר את המיטה בבוקר, זה כאילו שאני מכינה בשבילי את הארוך-מתים ללילה... אני רוצה למות הלילה, אתה מרשה לי? אדוני, אני אמרת בשקט, אתה אפילו לא תרגיש אני לא צועקת. אולי אני אצחק, אולי אני אכבה, אבל זה יהיה בשקט... תעזור לי למות, אדוני...

- הנה, הסדין כבר מתוח, אומר ברום. רק שם בקצה, קיפול קטן, תמתחי אותו קצת מאשה, הנה, זה הכר שלך את רואה. כר גדול, כר רך, את תירדמי כמו תינוקת, כי את כבר מאוד עייפה... בואי, אעזור לך להוריד את המעיל...

- אהה, יש לך ריח כמו לאבא שלי, אומרת מאשה, אבא שלי מת, אז אולי אתה רוצה להיות אבא שלי. יהיה לי שוב פעם אבא, כי אני אהבתי את הריח שלו... אתם מאוד דומים אדוני, יש לכם שפה דומה ואתם תמיד מדברים על דברים שאפשר לראות אותם. הוא היה מדבר על המפתחות, ועל הדלתות, ועל הרצפה ועל הסדינים שלי, ועל השמלות שאני לובשת. אבא טוב. גם אתה טוב, אז מהיום אני קוראת לך אבא, אם אתה מסכים...

- תגידי אבא, אומר ברום...

- אבא, אומרת מאשה, אבא, אבא!

היא צחקה צחוק גדול ולא הפסיקה לומר אבא אבא, והיתה מצביעה עליו באצבע: אבא, אבא, אני אהיה הבת שלך, וצחקה אבא... אבא... אבא...!

- ועכשיו, אבא רוצה שמאשה תלך לישון. אומר ברום, אבא יכבה את האור ויהי חושך, ומאשה תירדם בשקט בשקט ותחלום חלומות פז...

- כן, אבא, אבא, חלומות פז, חלומות פז...

- אני אצא מן החדר וכשאחזור מאשה תהיה כבר במיטה, ואני אכין לה בינתיים כוס תה חם...

שני חדרים חשוכים. בחוץ רוח, וכאן טריקת חלון משמיעה צליל נבוב, קצוב. ברום נרדם. זה רבע שעה לאחר ההתהפכות הסופית אל הקיר. הוא כיבה את מנורת הלילה במחשבה שמאשה נרדמה. קיפל את דפי העיתון, הניח אותם סמוך לקצה המיטה ואמר לעצמו שמחר בבוקר ייקח אותה איתו לבית הקפה, שם ינסה לברר אודותיה פרטים... אך בשקט הגדול שהשתרר, ובחושך הסמיך, האטום. בקול טריקת החלון, ובזמן הארוך שעוד נשאר עד שיבוא האור להושיע. כתנועות הגוף האיטיות, בראש השקוע כבר אך מצוי אי הרחק, ובציפורן הנכססת בתובענות. בבהילות שבה הודלקה סיגריה, ובהבהק האור המגדיר לרגע היכן היא מצויה, היתה מאשה עירנית מדי. קולות השמורים עימה מן החשיכות עליהן הבליגה בקושי, חזרו והציפו אותה עד שכמעט היתה אומרת אותם לעצמה בלי לדעת... קמה פתאום ובצעדים חרישיים הלכה, תוך שהיא מתפשטת במהירות, נעה במפוזר, עירומה, אל החדר השני, כאן גיששה היד, צמודה לקיר, בנגיעות קלות, מהירות, מובלת מכוח השקט והחושך. נמשכת אחר קולות הנשימה של ברום, אל איזור המיטה, מגיעה אליה לכסוף, עומדת ברגליים יחפות, מסומרות לרצפה הקרה ועיניה מחפשות אחר אות שיינתן מן הגוף האחוז בקוריו.

המגע הקל בכתיפו לא הספיק, והיא המשיכה לדובבו.

- אדוני, היא אומרת ונוגעת, אדוני, אדוני... והיד אוזרת אומץ ונשארת בכתף, מתמידה בליטוף... אדוני, זאת אני, אדוני...

- מה! נפלטת קריאה מפיו תוך שגופו נרתע לאחור, עיניו פקוחות ואינן רואות דבר.

- אח... הוא אומר, מאשה, מה קרה, מאשה? לא הצלחת להירדם?
עיניו שהסתגלו לאט לחשיכה מצאו את לובן הגוף גבוה מעליו כשהידיים מכסות על מערומיו, והכתיפיים הגרמיות רועדות.

- אני נכנסת למיטה, אומרת מאשה, אם אתה מרשה לי, אדוני... קולה נשמע לו רחוק ובלתי-מציאותי כמו לא מגרונה יצא, והגוף העירום היה מתנוועע כמתפשט ומתרחב, גדל והולך ומתעצם, ולרגע נדמה היה לו שכל החדר נמלא בחלקיו המפוזרים, המתפתלים ונאחזים בקירות במדפים, נמצאים בפינות, ומתחת למיטה, חודרים לפיו, לעיניו, לנחיריו, מגיחים אל מעבר לחלון, יד לבנה פורצת החוצה, מתנופפת ברוח, אצבעותיה פשוקות ומתכתשות עם הלא-נדע...

כשנצמד אליו הגוף, חש במגעו הצונן, הרועד על צווארו. הידיים הקרות ליטפו את פניו, חדרו אל מתחת למעטה הברד וגיששו אצלו כמחפשות נקודה להיאחז...

- אינני יכול, אומר ברום כמו לעצמו וכלל לא משנה אם היא שומעת או לא. אני איני יכול, רק היד תלחץ על הכתף, תלחץ ותאמר, אנחנו ננסה להירדם. הנה אני מחבק אותך, ואת מבקשת מה שאינני יכול, לא אדבר, אף מילה, כי הכול מיותר עכשיו. לנוח צריך, לישון שינה עמוקה על הבוקר, והיה מרגיע אותה בחום גופו וביד המלטפת בכתף. עבר זמןמה עד ששמע אותה ממלמלת, ולאט היתה מרפה מן האחיזה הקשה. גם הוא הניח לכתף. היד צנחה מטה, והוא נרדם.

השכם בבוקר בא אמיל. ברום חש את הדיגדוג על פניו. ידו נעה מוכנית וליטפה בראש הכלב העומד מעליו לעוררו. כשפקח את עיניו וראה שהיא איננה, שמע ביותר שאת את קול טיפות-הגשם בחלון. הביט שמה וראה את אפר השמיים מבעד לנתזי המים

הקבועים על הזכוכית. נראה שכך יימשך כל היום. השמיים כבדים מדי ולא תהיה התבהרות. לפיכך חוץ מהטיול עם אמיל אין צורך לצאת. גם את הקניות עשה אתמול, ובמקרה יש עוד די חלב, ועכשיו יש צורך לקום ולהוריד את אמיל. הכלב היה נרגש לקראת טיול הבוקר, ובעת שהיה ברום מתלבש הסתובב בחדר בחוסר מנוחה. הם נראו הולכים סמוך לשפת הכביש. ברום אוהז במיטריה שחורה כשבידו האחרת מצוי עיתון הבוקר. הוא היה קורא בו כשמדי פעם מגביה מבטו לשמיים. אלו היו מאפיריים והולכים.